

Lokalt engagemang för framtidens vatten – från källa till hav i Norrtälje kommun

1. Info om LEVA- framtidens vatten från källa till hav
2. 1:a mötet 4 september
3. Fältbesök (Blidö, Bergshamraån, Åkerströmmen)
4. Kartläggning - enkät
5. Förslag till utgångspunkt för nätverket
 - Förslag till möten
 - Målbild
 - Behov av arbetsgrupper/sammankallande
6. Övrigt

Johannes Sandberg, vattenstrateg, Avdelning planering och strategi

Vattenplan

KOMMUNENS PLANERING FÖR GOD VATTENSTATUS I YT- OCH GRUNDVATTEN



1 Strategi och riktlinjer för vatten

Del A - Riktlinjer och
kommunkoncernens strategi -
uppnå MKN

2 LÅP - åtgärdsbibliotek
DEL B – LÅP, Kunskapsunderlag
och kostnadseffektiva åtgärder

Innehåll

Innehåll	
Inledning	3
1. Kort om Norrtälje kommun	3
2. Syfte med vattenplanen	4
3. Värdet av en hållbar vattenplanering i Norrtälje kommun	4
4. Avgränsningar mot andra styrdokument för vatten	5
5. Kommunens organisation	7
6. Sjöar, vattendrag, grundvatten och kustområden i kommunen	9
7. Kommunens roller i vattenförvaltningen	9
7.1 Planmonopolet enligt plan- och bygglagen	9
7.2 Exploatering och markanvisning	9
7.3 Förvaltare av mark- och vattenområden	10
7.4 Upphandling av varor och tjänster	10
7.5 Prövnings- och tillsynsmyndighet	10
7.6 Tekniska verksamheter (VA-huvudman, gata, park m.m.)	10
8. Andra aktörer och vattenförvaltningen	11
8.1 Skogs- och jordbruk, djurhållning m.m.	11
8.2 Företag, verkstäder och andra verksamheter	11
8.3 Vägar, järnvägar och annan infrastruktur för transporter	11
8.4 Privatpersoner	11
8.5 Ideella organisationer och lokalt engagemang för vatten	11
8.6 Mark och fastighetsägare, samt samfälligheter	12
8.7 Statliga myndigheter	12
9. Norrtäljes strategi för en god vattenförvaltning	12
9.1 Hela kommunkoncernen ska bidra till att miljö kvalitetsnormerna kan uppnås	12
9.2 Prioritering av vattenvårdsåtgärder	14
9.3 Samverkan	15
9.4 Kommunikation	15
9.5 Samordning	15
9.6 Finansiering av vattenförvaltningen	15
10. Lokal förstärkning och åtgärdsamordning för framtidens vatten	16
11. Uppföljning	16

Bilaga A: Vad styr vattenförvaltningen i Sverige och Norrtälje kommun?

Bilaga B: Nulägesbeskrivning – vattenstatus och åtgärdsbehov i Norrtälje kommun

Bilaga C: Exempel på faktablad för ett avrinningsområde (Norrtäljeån)

Bilaga D: Exempel på åtgärdsförslag för ett avrinningsområde (Norrtäljeån)

Bilaga E: Åtgärdsförslag för god vattenstatus i kommunens avrinningsområden – ytvatten

Bilaga F: Åtgärdsförslag för god vattenstatus i kommunens grundvattenområden - grundvatten

Bilaga X: Åtgärdsförslag för restaurering skydd och förvaltning för hydromorfologi i sjöar och vattendrag- Skeboån

Bilaga Y: Åtgärdsförslag för restaurering, skydd och förvaltning för hydromorfologi i skärgården- XXX

Björkö-, Tjockö- och Lidöfjärden samt Vätösundet och Broströmmen, Norrtäljeån och Norrtäljeviken åtgärdsområden
- underlag till åtgärdsprogram



Hargsvikens, Ortalavikens, Singöfjärdarnas, Skeboån och Edebovikens samt Östhammarsfjärdens åtgärdsområden
- underlag till åtgärdsprogram



Upplands yttre kustvattens åtgärdsområde
- underlag till åtgärdsprogram



Utmaningar: Norrtälje kommun 1/3 av STHLMS LÄN?

Behov:

- Kunskap om hur vi Investerar, förvaltar, restaurerar och skyddar ekonomiska sociala och ekologiska värden

Resultat

- Rätt åtgärd på rätt plats
- Vi når MKN för vatten
- **Gemensamma projekt/statlig finansiering!**

Åkerströmmen och Trälhavets åtgärdsområde
- underlag till åtgärdsprogram



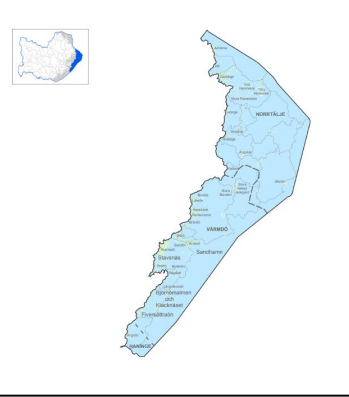
Furusundsledens, Bergshamråns och Bergshamravikens samt Penningbyån och Edsvikens åtgärdsområden
- underlag till åtgärdsprogram



Stockholms norra mellersta skärgårds åtgärdsområde
- underlag till åtgärdsprogram



Stockholms skärgårds yttre kustvattens åtgärdsområde
- underlag till åtgärdsprogram

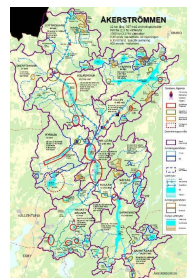
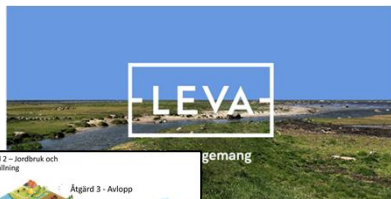


Vattenplan

KOMMUNENS PLANERING FÖR GOD VATTENSTATUS I YT- OCH GRUNDVATTEN



Tillsyn



Sparrens Natur och vattenvårdsförening.

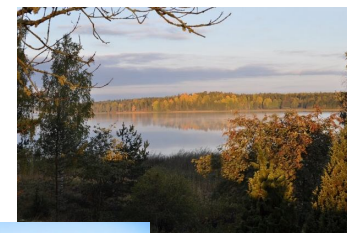


Foto: Elisabeth Rudbäck

7 Kommunens roller i vattenförvaltningen

- 7.1 Planmonopolet enligt plan- och bygglagen
- 7.2 Exploatering och markanvisning
- 7.3 Förvaltare av mark- och vattenområden
- 7.4 Upphandling av varor och tjänster
- 7.5 Prövnings- och tillsynsmyndighet
- 7.6 Tekniska verksamheter (VA-huvudman, gata, park m.m.)
- 7.7 Vattenvård/Lokal åtgärdssamordning och pilotområden för vatten

8 Externa intressenter



Lokalt engagemang för framtidens vatten – från källa till hav i Norrtälje kommun

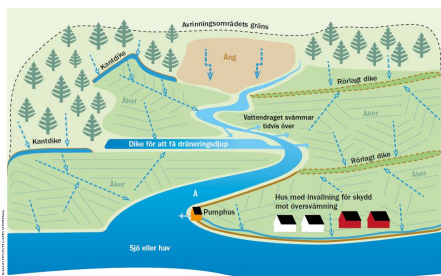


Foto: Christer Marking

Putten (sjö på Blidö)



Studiecirklar om diken/LRF



Sunda Sandviken

Foto: Christer Nordh



Fladen, Finnholmsvikens och Källvikens Bevarande (Blidö)

Foto: Peder Melin



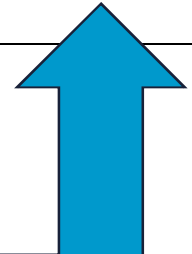


2 Lokalt engagemang för framtidens vatten – från källa till hav i Norrtälje kommun

som bidrar till att skydda, förvalta och restaurera sjöar, vattendrag, kust, hav och grundvatten, från källa till hav i Norrtälje kommun

3 Vattenforum och plattform för kunskapsutbyte, lärande, initiativ och insatser?

Program		
8.45-9.00	Uppkoppling till mötet och runda runt bordet	<i>Johannes Sandberg, Norrtälje kommun</i>
9.00-9.20	Norrtälje kommuns vattenplan – förvaltningsövergripande organisation och strategi för framtidens vatten – från källa till hav!	<i>Johannes Sandberg, Avd. planering och strategi Norrtälje kommun</i>
9.20-9.35	Så arbetar vi med tillsyn kring våra vatten i Norrtälje kommun	<i>Malin Olofsson, Louise Svensson Grape., miljö- och hälsoskyddsavdelningen Norrtälje kommun</i>
9.35-9.50	Om Havs- och vattenmyndighetens projekt LEVA - Lokalt Engagemang för Vatten. Åtgärdsamordnare i Norrtälje kommun	<i>Rasmus Thunell, Jonathan Alm, Utvecklingscentrum för vatten och Norrtälje Naturcentrum</i>
9.50-10.10	Sparrens natur och vattenvårdsförening - vår resa och vägen framåt för bättre vatten	<i>Janne Hanberg, ordf. Sparrens Natur och vattenvårdsförening</i>
10.10-10.30	Sunda Sandviken, en ny förening som vill sörja för en god vattenkvalité i Sandviken och lokalt engagemang	<i>Joakim Arvius (ordf.) och Christer Nordh (sekr.), Sunda Sandviken.</i>
10.30-11.00	Sammanfattande reflektion och vägen framåt för framtidens vatten i Norrtälje kommun – Gemensam reflektion kring nästa steg.	<i>Alla deltagare</i>



Sunda Sandviken

UCV

LEVA projektet

Norrtälje Naturcentrum

Norrtälje kommun

Norrtälje energi

Malstaåns intresseförening

Sottens vänner

LRF

Putten

Länsstyrelsen

Rädda Rådasjön

Mfl, mfl

Mfl, mfl

NORRTÄLJE
KOMMUN





1 Framtidens vatten?

Hur kan vi säkra viktiga ekologiska, sociala och ekonomiska värden inför framtiden

2 Lokalt engagemang för framtidens vatten – från källa till hav i Norrtälje kommun

som bidrar till att skydda, förvalta och restaurera sjöar, vattendrag, kust, hav och grundvatten, från källa till hav i Norrtälje kommun

3 Vattenforum och plattform för kunskapsutbyte, lärande, initiativ och insatser?

7 Kommunens roller i vattenförvaltningen

- 7.1 Planmonopolet enligt plan- och bygglagen
- 7.2 Exploatering och markanvisning
- 7.3 Förvaltning av mark- och vattenområden
- 7.4 Upphandling av varor och tjänster
- 7.5 Prövnings- och tillsynsmyndighet
- 7.6 Tekniska verksamheter (VA-huvudman, gata, park m.m.)
- 7.7 Vattenvård/Lokal åtgärdssamordning och pilotområden för vatten

8 Externa intressenter

Sunda Sandviken

UCV

LEVA projektet

Norrtälje Naturcentrum

Norrtälje kommun

Norrtälje energi

Malstaåns intresseförening

Sottens vänner

LRF

Putten

Länsstyrelsen

Rädda Rådasjön

Mfl, mfl

Mfl, mfl

4 september

– LEVA – framtidens vatten från källa till hav

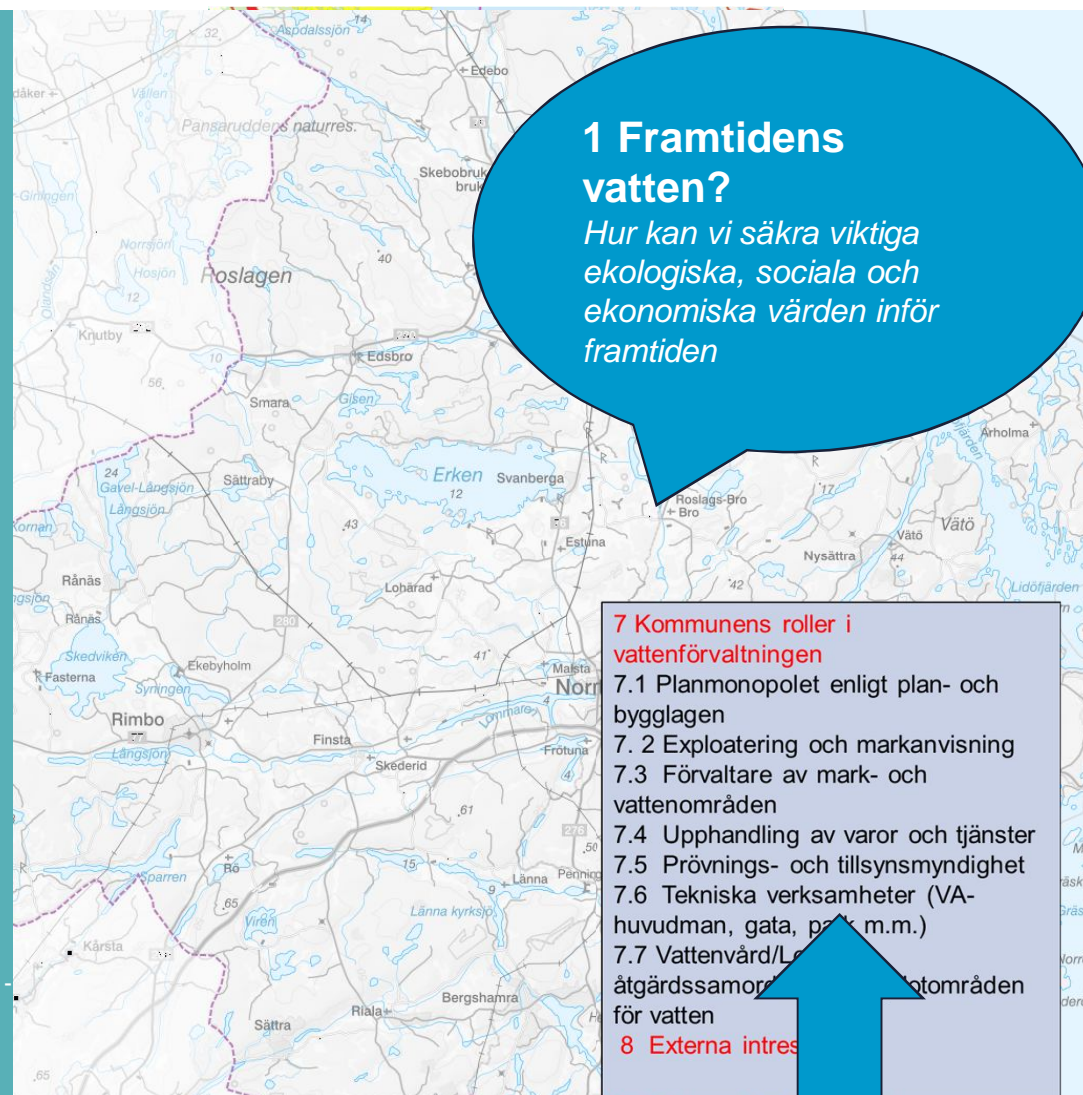
1. Nuläge (4:e september)

- Kommunens olika roller (planering och tillsyn), UCV, goda exempel (Sparren/Sunda Sandviken), behov av att:
- medvetandegöra värdet av framtidens vatten
- förvalta, skydda och restaurera våra vatten från källa till hav
- Hur kan vi bidra till att etablera en lokal kunskapsplattform för initiativ, kunskapsutbyte och insatser

2. summering

- Norrtälje kommun håller på att ta fram en **förvaltningsövergripande vattenplan** för kommunens vattenarbete och möjligheter att uppfylla miljö kvalitetsnormerna för vatten
- **Kommunens tillsynsarbete** är omfattande och arbetar med förorening är enskilda avlopp, avloppsreningsverk, lantbruk, hästgårdar, industriella verksamheter.
- LEVA projektets åtgärdsamordnare har möjligheter att ge kunskapsstöd i lokala vattenvårdsåtgärder, t.ex. våtmarker, hästgårdar, lantbruk mm
- **Sparrens vattenvårdsförening** och **Sunda Sandviken** berättade om sitt lokala engagemang,
- de tipsade om att föreningsarbetet utgör en bra grund för långsiktighet, driva lokala förbättringsmöjligheter för vatten. Försämrade vattenmiljö har bidragit till lokalt engagemang och behov av kunskap om sitt vattenområde
- gränsdragningen mellan kommunens ansvar och den enskildes ansvar för vatten
- bra att skapa utbyte med andra föreningar och få draghjälp i det lokala vattenarbetet.
- undrar vidare vilket stöd som kan fås via kommunen
- man skulle kunna ha olika arbetsgrupper kring olika frågor, där de med beröringspunkter skulle kunna träffas vid behov.

- mm



1 Framtidens vatten?

Hur kan vi säkra viktiga ekologiska, sociala och ekonomiska värden inför framtiden

7 Kommunens roller i vattenförvaltningen

- 7.1 Planmonopolet enligt plan- och bygglagen
- 7.2 Exploatering och markanvisning
- 7.3 Förvaltare av mark- och vattenområden
- 7.4 Upphandling av varor och tjänster
- 7.5 Prövnings- och tillsynsmyndighet
- 7.6 Tekniska verksamheter (VA-huvudman, gata, park m.m.)
- 7.7 Vattenvård/Levande vattenområden

8 Externa intressen

Lokalt engagemang för framtidens vatten – från källa till hav i Norrtälje kommun

4 september

– LEVA – framtidens vatten från källa till hav

2. summering forts

- kommunen kan dra lärdom om hur vi tydliggör våra olika roller och ansvar i kommunen
- kommunen kan ta på sig att ordna återkommande vattenmöten och att var och en av er kan vara en form av "vattenambassadör".
- Ni kan utifrån era förutsättningar och lokalkännedom om ert vattenområde bidra till lokalt engagemang kring ert vattenområde.
- vikten av att grundvattenperspektivet, kan lyftas fram mycket mer i arbetet från källa till hav
- man skulle kunna ha olika arbetsgrupper kring olika frågor, där de med beröringspunkter skulle kunna träffas vid behov.
- viktigt att utbyta erfarenheter med någon grupp som ligger i samma fas/har likande behov.
- skicka ut en minienkät till gruppen. Enkäten kan fånga upp olika intresseperspektiv, kunskap som behövs mm.
- bakgrundskunskap om recipienter och påverkan. Det behövs kunskap så att olika aktörer de kan rikta sina insatser.
- möjligheten att ha tillgång till ett större nätverk där man kan få kunskapsstöd eller ekonomiskt stöd vara avgörande.
- tillgång till större kunskap om hur hela systemet fungerar. På vilket sätt olika tillflöden bidrar till övergödning. Varför botten är dyga. Det är viktigt att ha en tydlig kartbild och ha tillgång till helhetskunskap.
- att utifrån lantbrukets perspektiv är det viktigt att ha ett helhetsperspektiv om hela vattensystemet. ,

1 Framtidens vatten?

Hur kan vi säkra viktiga ekologiska, sociala och ekonomiska värden inför framtiden

7 Kommunens roller i vattenförvaltningen

- 7.1 Planmonopolet enligt plan- och bygglagen
- 7.2 Exploatering och markanvisning
- 7.3 Förvaltare av mark- och vattenområden
- 7.4 Upphandling av varor och tjänster
- 7.5 Prövnings- och tillsynsmyndighet
- 7.6 Tekniska verksamheter (VA-huvudman, gata, park m.m.)
- 7.7 Vattenvård/Landskapsvård och naturvård inom vattenområden

8 Externa intressen

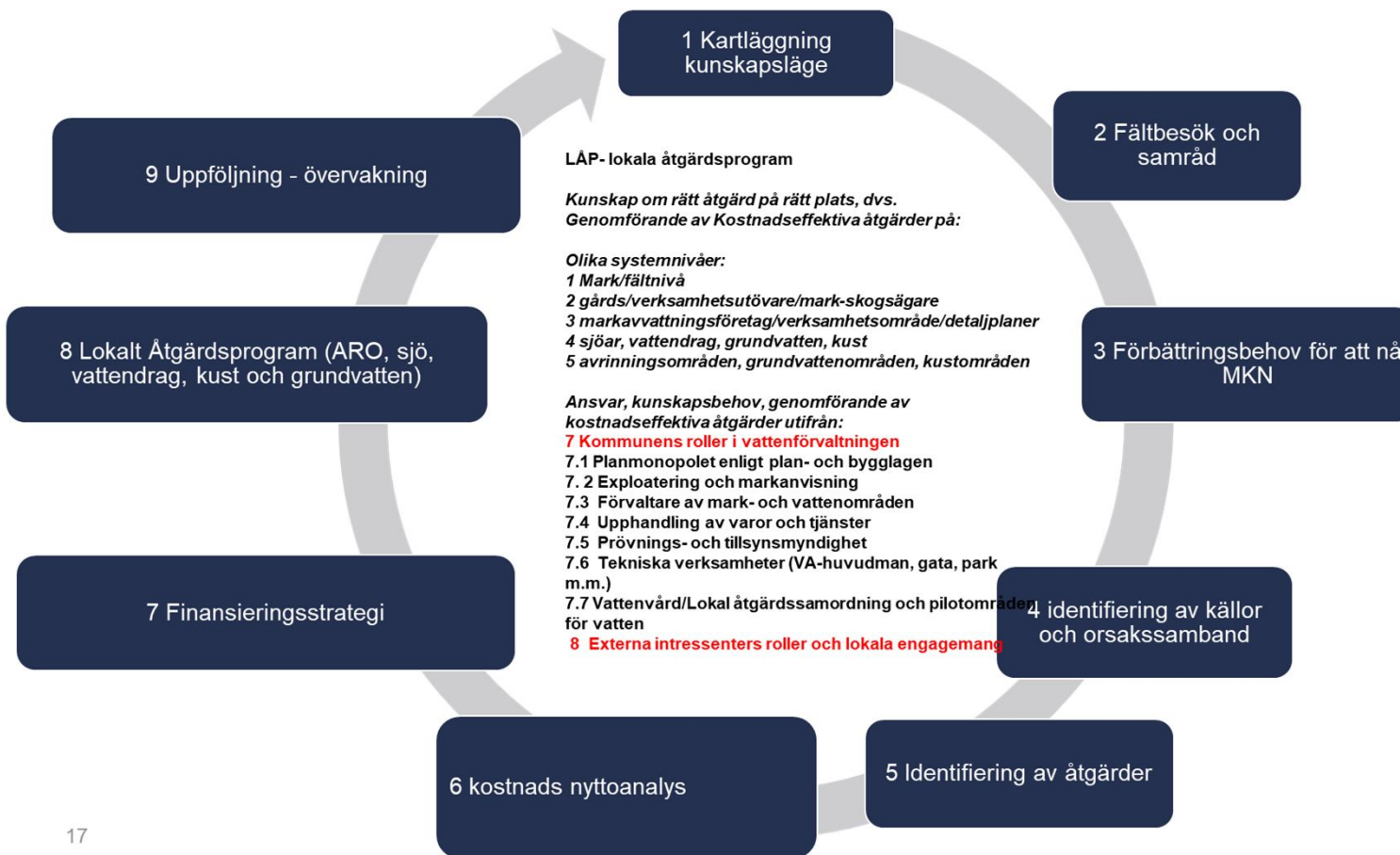
Lokalt engagemang för framtidens vatten – från källa till hav i Norrtälje kommun

NORRTÄLJE
KOMMUN



**Föredragshållare vid Sparrens Natur- och Vattenvårdsförenings årsmöten
2010 - 2019**

År	Föredragshållare	Föredrag
2019	<i>Morgan Olsson, sedan 2015 ägare till Näs Gård</i>	Vad händer på Näs? Vilka projekt har genomförts och vilka projekt planeras
2018	<i>Tobias Nilsson från Norrtälje Naturvårdscentrum (NNC)</i>	Presentation av Norrtälje Naturvårdscentrum:s naturvårdsarbete och våtmarksprojekt
2017	<i>Kerstin Holmgren, SLU:s Sötvattenslaboratorium</i>	“Sparrens fiskar – en pusselbit i förvaltning av vattenmiljöer och biologisk mångfald” Om provfisket i Sparren 2013 och om hur resultatet bidrar till att bredda kunskapen om tillståndet i svenska sjöar.
2016	-----	Samrådsmöte enligt Miljöbalkens 6 kap 4§ inför ansökan om ny vattendom om flyttad dämningpunkt för Sparren
2015	<i>Tobias Nilsson från Norrtälje Naturvårdscentrum (NNC)</i>	Presentation av förprojekt finansierat av LONA om att restaurera fornlämningsområdet vid Malmby, återställa betning av strandängarna mot Närtunaviken samt där även anlägga en fosforfälla.
2014	<i>Vattenvårdsföreningens egna presentatörer</i>	Återblick på föreningens första 50 år samt en sammanställning av Sparrens hälsotillstånd och utblick mot framtiden med planer på att reparera Röbydammen, Sparrens läckande regleringspunkt
2013	<i>Gunno Gunnmo, prof., mark- och vattenteknik, KTH</i>	Vattenkvalité – källor och fallor för fosfor och kväve
2012	<i>Lena Kautsky, prof. i marinekologisk botanik SU</i> <i>Nils Kautsky, prof. i systemekologi, SU</i>	Algblomning, vattenpest och musseldöd – vad händer i Sparren?
2011	<i>Björn Bergström, Rö</i>	Presentation av den nätbaserade hembygdsföreningen <i>Rösocken</i> som sprider information om kulturhistoria och natur i socknen samt organiserar vandringar och sätter upp informationsskyltar
2010	<i>Eric Renman, utredare Vallentuna och Österåker kommuner</i>	Åkerströmmen - Beskrivning, diagnos och recept för tillfrisknande samt förslag till delätgårdsplan inom vattensamarbetet mellan berörda



7 Kommunens roller i vattenförvaltningen

- 7.1 Planmonopolet enligt plan- och bygglagen
- 7.2 Exploatering och markanvisning
- 7.3 Förvaltare av mark- och vattenområden
- 7.4 Upphandling av varor och tjänster
- 7.5 Prövnings- och tillsynsmyndighet
- 7.6 Tekniska verksamheter (VA-huvudman, gata, park m.m.)
- 7.7 Vattenvård/Lokal åtgärdssamordning och pilotområden för vatten

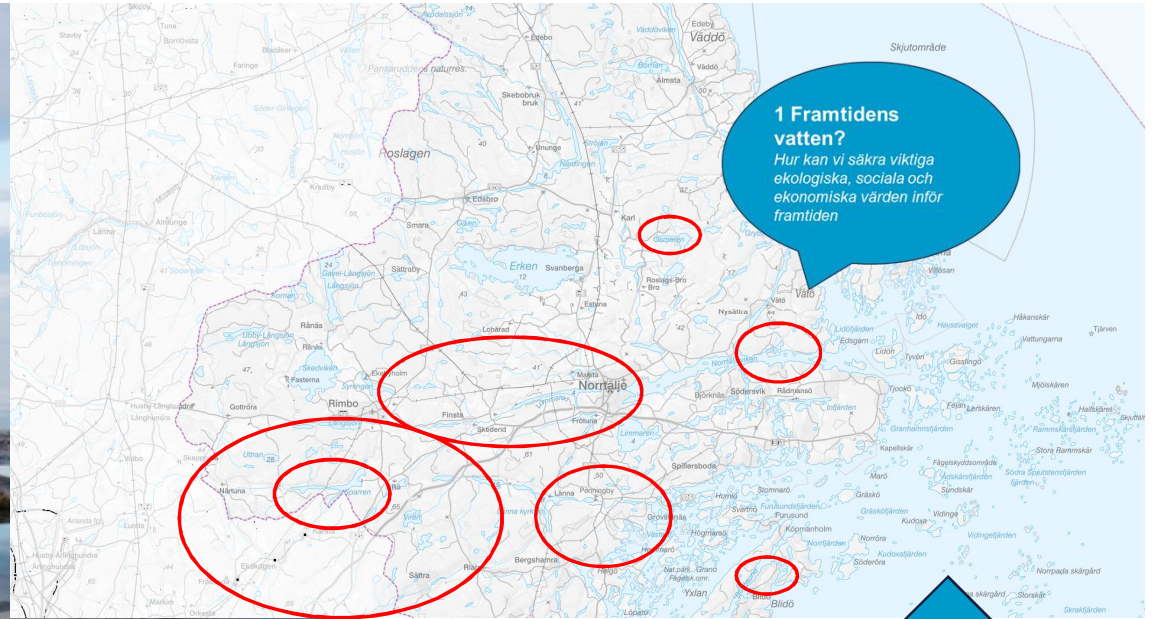
8 Externa intressenter

Behov: Etablera LÅP/förvaltningsövergripande arbetssätt?

Fokusområden

- ÄVVS (Helgösjön, åtgärdsbibliotek)
- Bergshamraån (LRF, LST, MAF mfl)
- Norrtäljeån LÅP (Aro + enskilda VF)Kunskapsunderlag –Lantbruk/hästgårdar
- Lindholmen/AL-fällning (Lommaren, Gillfjärden, Norrtäljeviken)
- Dagvatten/koppling till VA-plan

- 2021



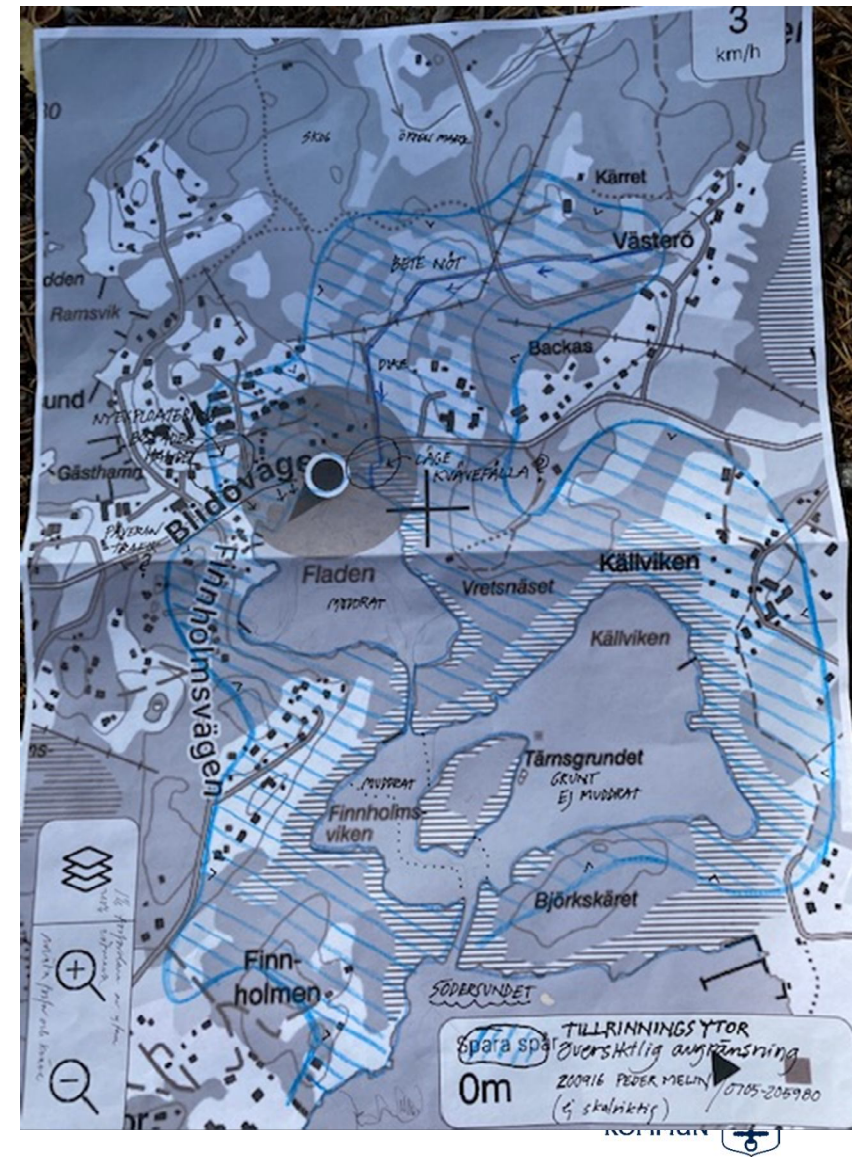
2 Lokalt engagemang för framtidens vatten – från källa till hav i Norrtälje kommun

som bidrar till att skydda, förvalta och restaurera sjöar, vattendrag, kust, hav och grundvatten, från källa till hav i Norrtälje kommun

Behov: Säkra statlig medfinansiering – utveckla projektbaserat arbetssätt

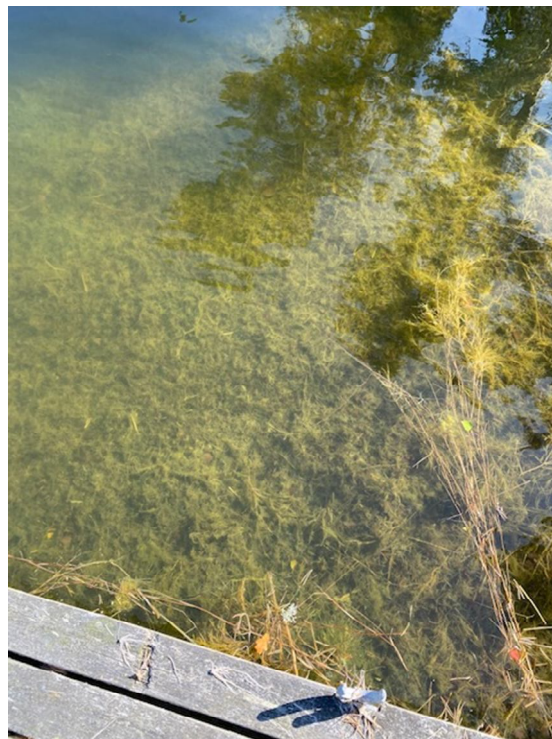
Säkra statlig medfinansiering//projektbaserat arbetssätt/genomförande	- varje höst
Fokusområden	- 2021
<ul style="list-style-type: none"> • ÄVVS (Helgösjön, åtgärdsbibliotek) • Bergshamraån (LRF, LST, MAF mfl) • Norrtäljeån LÅP (Aro + enskilda VF) • Kunskapsunderlag –Lantbruk/hästgårdar • LEVA – framtidens vatten från kälal till hav 	

Fladen, Finnholmsvikens och Källvikens Bevarande (Blidö) 18 sept - 2020



Putten (Blidö)
18 sept – 2020

Kunskap om att minska den kraftiga växtligheten, hög biomassa, sjöns ekologi. Insatser runt sjön för att få bort närsalter och syreförbrukande vissna växter, möjligen höjning av vattennivån och tillgång som barnkammare för gädda och abborre



Bergshamraån, Svartingen 5 okt– 2020

Samarbetsprojekt, Norrtälje, LRF, LST, UCV mfl

- gemensam kunskapsplattform
- identifierar "smarta" vattenvårdsåtgärder som bidrar till lärande och initiativ om olika åtgärders nytta utifrån olika intressen (Lantbruk, vattenkvalitet, biologisk mångfald, klimat etc)

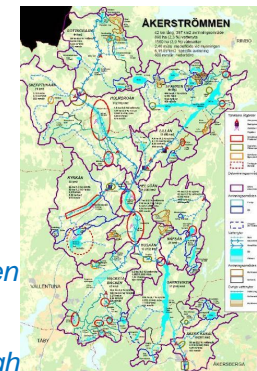
2



Helgösjön, Åkerströmmen 21 okt, 2020

De förslagna åtgärderna skall leda till

- Hejdad igenväxning av sjön
- Större klarvattenyta
- Större vattenvolym i sjön.
- Ökad biologisk mångfald
- Ökad utfällning av näringsämnen
- Förbättrad grundvattenstatus
- Mer attraktiv landskapsbild
- Återskapande av en del av Långh



1. Vad heter ditt/erat vattenområde? (sjö, vattendrag, kust, hav grundvatten/allmänt intresse)

Antal	
	Skeboån
	Sparren, Åkerströmmens avrinningsområde
	Sundsta samfällighet, 123 fastigheter, och sjön Lommaren
	Åkerströmmens
	Rådasjön
	Putten eller Modermagen
	Utålsviken.
	Sjö, Kolmaren
	Sottern
	Utsundssjön

Malstasjön

2. Har ni ett befintligt samarbete med fokus på vatten och/eller ett vattenområde? Ange gärna namn på er förening/organisation, samt ev. kontaktuppgifter mm.

Skeboån	1	Vår ideella förening: Skeboåns Sportfiske Förening ,
Sparren, Åkerströmmens avrinningsområde	2	Ja, Sparrens Natur- och Vattenvårdsförening , www.sparren.net
Sundsta samfällighet	3	Har gemensamt hushållsvatten. Diskuterar gemensamt avlopp och bevattningsvatten. Sundsta samfällighet
Åkerströmmens	4	Åkerströmmens vattenvårdssamverkan
Rådasjön	5	Rådasjön /Det har funnits men Är lite vilande som jag uppfattat det. vill gärna både bidra och lära mig mera.
Putten eller Modermagen	6	Putten /Samarbete ja men ännu ingen förening.
Utålsviken.	7	Vår samfällighets styrelse har nyligen tagit fram ett nytt ansvarsområde : Utålsvikens framtid.
Sjö, Kolmaren	8	Boängens samfällighetsförenings
Sottern	9	Sotterns vänner
Utsundssjön	10	I Utsunds tomtägarförening har nyligen en arbetsgrupp kallad Sjö- och skogsgruppen bildats.
	11	Syftet med gruppen är att ta fram en plan för hur sjö och skog ska skötas.
Rådasjön	12	Bevarande av Rådasjön

Malstasjöns Intresseförening

Enkät: Utveckla kunskapsplattform & vattenplan

3. Vilka värden är särskilt viktiga att skydda, förvalta, och restaurera i ert vattenområde?

Skeboån	<p>1 Ett vattendrag som Skeboån som är hårt nyttjat under de senaste 100 åren behöver förvaltas över hela linjen, återskapa historiska värden för naturen, fisk och bottenlevande ekologi, restaureras i kant och strandzoner samt naturligtvis se till det historiska värdet.</p> <p>2 Tack vare regleringen av vattendraget har tätheten och artrikedomen kraftig försämrats bara de senaste 30 åren. Vandringvägar för fisk och bottenlevande organismer är en förutsättning för att Skeboån ska ges möjligheten till godkänd ekologisk status.</p> <p>3 På grund utav att stora delar av vattendraget är rensat och att strandzonerna idag är helt rena från skuggande växter så är beväxningen i vattendraget ett mycket stort problem. Det skapar kraftig påverkat vatten i form av färgning samt att trögheten gör att temperaturen stiger och syrehalten minskar.</p> <p>4 En annan fråga rör vattendraget kulturella värde. Detta får inte enbart vara tungan på vågen och den faktor som bestämmer om man ska kunna arbeta med vattendraget eller inte och för en ekologisk restaurering av naturvärden. Vi måste tillsammans hitta gemensamma mål där båda intressena skyddas under samma villkor, förutsättningar, rättigheter och skyldigheter.</p>
Sparren, Åkerströmmens avrinningsområde	<p>5 Återskapa biologisk mångfald, hantera övergödningsproblem på grund av internbelastning</p>

Sundsta samfällighet	1 Skydda dricksvatten till medlemmarna via grundvatten och från sjön Lommaren. Minska övergödningen av Lommaren.
Åkerströmmens	2 Minskad övergödning, skördeförstärkning pga bristfälliga åtgärder för att möta för mycket/för lite vatten i odlingslandskapet, kulturella värden när tex sjöar växer igen
Rådasjön	3 Jag/vi önskar hjälp med idéer/förslag Hur vi ska sköta vattenväxter främst näckrosor så inte sjön växer igen.
Putten eller Modermagen	4 Sjöns överlevnad som friskt ekologiskt system med fisk och fågelliv
Utålsviken.	5 Vi har nyligen fått reda på att sjön sänktes för många år sedan för att få fram mer odlingsbar mark. 6 Vi har även sett att sjön växer igen mer och mer. #Förhindra att sjön växer igen. #Bibehålla vattenkvaliteten. #Behålla eller utöka fiskbeståndet. #Hålla nere beståndet av Kanadagäss vid badstranden.
Sjö, Kolmaren	7 Att se till så att sjön inte växer igen.
Sottern	8 badplatser, en öppen vattenspegel
Utsundssjön	9 Sjön är övergödd, så primärt är det det vi vill komma tillrätta med.
Rådasjön	10 Allmänt den fina badsjön/badplatsen. Näckrosor! Vi har många fina växter i sjön bla kransalg även sötvattensmusslor, tyvärr har många sjöfåglar försvunnit pga minken så även kräftorna som var flodkräfta!

Vattenkvalitet

4. Vilka frågor är prioriterade för er lokala samverkan/ vattenområde?

Antal	
Skeboån	Skeboåns ekologiska status är den viktigaste punkten för vårt ideella arbete. Samma sak gäller när vi tillsammans med andra aktörer går in i vattendraget för åtgärder. Enkelt uttryckt så vill vi ha tillbaka den mängd arter som tidigare funnits i Skeboån och vi vill samtidigt att tätheten och förekomsten också ska stärkas. Vi tittar även noggrant på där vi skulle kunna använda oss av gammal historisk information för att på så sätt biotopvårda Skeboån 100 år tillbaka i tiden.
Sparren, Åkerströmmens avrinningsområde	Just nu är det att dämpa stora nivåvariationer för att återskapa fungerande strandzoner för lekande gäddor, grodor mm. Detta åstadkoms genom att åtgärda en läckande damm vid utloppen av sjön hösten 2021
Sundsta samfällighet	Se fråga 3.
Åkerströmmens	Övergödningsfrågorna
Rådasjön	Se ovan
Putten eller Modermagen	Sjöns överlevnad för både rekreation och fisk- och fågelliv
Utålsviken.	# Vad kan vi göra ? Få hjälp/kunskap från någon som vet vad olika insatser kan ge för resultat på kort/lång sikt för sjö, djur och växter. Kan man söka bidrag ekonomiskt , låna verktyg/maskiner vid eventuella insatser som vi själva utför?
Sjö, Kolmaren	Övergödning, vassklippning
Sottern	klippning av vass och näckrosor runt badplatser, sjön växer igen flytöar växer fast och etablerar sig
Utsundssjön	Övergödning av sjön.
Rådasjön	Sköta badplatsen, försöka skaka liv i den insomnade föreningen och få till en mer kontinuerlig näckrosklippning. Vi skulle även behöva en mer allmän vatten information i byn samt mer kunskap om och när man bäst klipper näckrosor.

Att hålla vattnet rent och i Malstajön: Förhindra igenväxning och hålla badplatsen i fint skick

5. Vilken kunskap, initiativ och insatser behövs för att skydda, förvalta, och restaurera ert vattenområde?

Antal	Värde
Skeboån	<ol style="list-style-type: none"> 1 Ett långt större engagemang från vår kommun än som varit fallet under de 10 år som vi som ideell förening arbetet med Skeboån. 2 En öppnare och intensivare dialog kring vattendraget där målet är att hitta olika samarbetsformer som leder vattendraget tillbaka mot en godkänd ekologisk status. 3 Alltså, en genomarbetad åtgärdsplan sett både kortsiktigt men också långsiktigt, framtagen i samarbete mellan kommun, 4 Länsstyrelse, Sportfiskarna och vår ideella förening. Bara genom att sammanföra flera intressenter kan de medel som idag sprids över flera organisationer centraliseras. På så sätt kan vi få rätt insats gjord till rätt kostnad och, tror jag, att fler insatser skulle kunna göras i kommunen kring fler vatten.
Sparren, Åkerströmmens avrinningsområde	<ol style="list-style-type: none"> 5 Vi behöver stöd med projektidé, stöd med finansiering och projektledning för att komma tillrätta med internbelastningen i Sparren.
Sundsta samfällighet	<ol style="list-style-type: none"> 6 Gemensamt avlopp med fosfor och kvävereducering för samtliga fastigheter i samfälligheten. 7 Fortsätta arbetet med att minska övergödningen av Lommaren tillsammans med övriga markägare runt Lommaren samt därtill hörande tillrinnande vattendrag.
Åkerströmmens	<ol style="list-style-type: none"> 8 Lokal samverkan för bättre vattenhushållning, söka bidrag och genomföra åtgärder tillsammans med markägare.
Rådasjön	<ol style="list-style-type: none"> 9 Det är detta vi behöver hjälp med.

Putten eller Modermagen	<ol style="list-style-type: none"> 1 Kunskap om sjöns ekologi. Insatser för att minska den kraftiga växtligheten, att få bort biomassa från sjön för att få bort närsalter och syreförbrukande visna växter, möjligen höjning av vattennivån och tillgång som barnkammare för gädda och abborre
Utålsviken.	<ol style="list-style-type: none"> 2 Se fråga 4.
Sjö, Kolmaren	<ol style="list-style-type: none"> 3 Kunskap om övergödning. Restaurering av sjön
Sottern	<ol style="list-style-type: none"> 4 Hur ska vi kunna öppna upp sjön som håller på att växa igen. 5 Vass och näckrosor har klippts sedan 2007 att åtgärda fastväxning av flytöar skulle kräva större insatser.
Utsundssjön	<ol style="list-style-type: none"> 6 Vi skulle exempelvis vilja få till bra rutiner för vassröjning vilket inkluderar hantering av den slagna vassen.
Rådasjön	<ol style="list-style-type: none"> 7 Förbättra avlopp, begränsa minken, återinföra utter och kräftor för att bättre balansera ekosystemet i sjön. Mäta av fiskbeståndet i sjön. Ska vi fiska mer/mindre.

samarbete mellan olika myndigheter/instanser....

6. Varför är det viktigt att skapa lokalt engagemang för framtidens vatten från källa till hav i Norrtälje kommun?

Antal	Värde
Skeboån	<ol style="list-style-type: none"> Norrtälje kommun behöver se till att kunskapen finns i huset. Vi är en av få kustkommuner i länet och det finns mängder av insatser att ta tag i som berör våra vatten, sjö, å och bäck ut till skärgårdshavet. Att inom kommunen arbeta med frågor som syftar till att utveckla och främja de hållbara ekosystemtjänster som skulle bli möjlig genom rätt tänk kring ekologi och restaurering av våra vatten. Norrtälje Kommun besitter en guldgruva kring dessa tjänster men som får stå tillbaka får de fokusfrågor som idag finns, sett utifrån Norrtälje som pendlarstad och dess närhet till storstadsregionen. Den största delen av kommunen är glesbygd och landsbygd med närhet till alla våra vatten och den bör alltså aktivt arbeta med dessa frågor.
Sparren, Åkerströmmens avrinningsområde	4 Det allmännas resurser räcker inte utan det behövs specialkunskaper om vattnet i fråga för att peka ut åtgärdsbehov och driva förbättringsarbetet.
Sundsta samfällighet	5 För att säkerställa en långsiktigt hållbar tillgång till dricksvatten behöver vi minska förbrukningen samt reducera utsläppen av avloppsvatten, fosfor och kväve i grundvatten, sjöar och hav.
Åkerströmmens	6 lokalt engagemang underlättar/är en förutsättning för att kunna genomföra åtgärder och de blir sannolikt mer socialt hållbara och långsiktiga.
Rådasjön	7 Det är viktigt ur många perspektiv. Miljö, trivsel, gemensamma insatser, ökade kunskaper, delge tankar och idéer.

Putten eller Modermagen	1 Det lokala engagemanget kan bidra till en bättre förståelse av vilka åtgärder som behövs för att bevara friska sjöar och vikar, bland annat avseende avlopp, båtfärger, röjning mm. Sjöar och vikar har stor betydelse för rekreation och möjligen fiske.
Utålsviken.	2 Vet ej.
Sjö, Kolmaren	3 Så att vi kan behålla vårt rena vatten.
Sottern	4 samla kunskap från många lokala föreningar.
Utsundssjön	5 Eftersom det blir billigare, effektivare och roligare om kommun och lokala intressenter samarbetar.
Rådasjön	6 Lättare för olika föreningar att hitta samlad kunskap.

Rent vatten är ett av de mest primära behoven som människor och djur har för att överleva! Viktigt att ALLA ins det, allt ifrån små barn till högsta beslutsfattare.

7. Vilken kunskap, initiativ och insatser kan bidra till att utveckla lokalt engagemang för vatten?

Antal	
Skeboån	<p>1 Lokalt engagemang finns, det är inte annat vi i Skeboåns Sportfiske Förening ett tydligt svar på.</p> <p>2 Svårigheten är och har varit att på kommunen finns ingen kunskap vilket gjort att vi fått vända oss till andra aktörer utanför kommunen, så som Sportfiskarna, Länsstyrelsen och Stockholms Stad.</p> <p>3 I mitt tycke är det ledsamt att en kustkommun som Norrtälje inte tydligt har en arbetsgrupp som arbetar med liknande frågeställningar och dit kommuninnevånare kan vända sig får att upplysa om problem och risker eller där man når någon kan bistå med uppstart av ett ideellt engagemang eller svara på frågor.</p>
Sparren, Åkerströmmens avrinningsområde	4 Engagemanget kommer ur intresset för ens omgivning och en tro på att det finns möjlighet att påverka.
Sundsta samfällighet	5 Kunskap om ny teknik för att ta hand om avlopp, reducera gödningsämnen samt återanvända avlopps- och regnvatten.
Åkerströmmens	6 Alla möjliga samarbeten med lokala aktörer. Aktiviteter för barn, tex Sportfiskarnas projekt Skolbäcken, som man förmodligen kan söka LONA-pengar för.
Rådasjön	7 För mig/oss behöver vi veta mer om näckrosor mm
Putten eller Modermagen	8 Kunskap om växter, närsalter, fisk- och djurliv. Gemenskap, tex. förningar för bevarande av vattenresurser.
Utålsviken.	9 Vet ej.
Sjö, Kolmaren	10 Lära sig om hur man undviker att en sjö växer igen.
Sottern	11 Bör vi och kan vi åtgärda igenväxning ?
Utsundssjön	12 Konkreta idéer som inte är för krångliga att genomföra för människor som engagerar sig på sin fritid.
Rådasjön	13 All kunskap från vad vi gör i vårt hushåll till att avloppet rinner ut någonstans..... Både vad gäller förbrukning av vatten och utsläpp.

8. Vad har ni för förväntningar på Norrtälje kommun i etablerandet av en lokal kunskapsplattform?

Skeboån	<p>1 Den ska ha bredd, besitta kunskaper om ekologisk restaurering, kunna bistå med kontaktnät för fortsatt arbete, hjälpa till med ansökningar eller frågor ställda mot aktörer som till exempelvis Lantmäteriet och andra större aktörer.</p> <p>2 Kunna vara ett bollplank och en intresserad kontakt som besöker föreningar och ideella initiativ. I vissa delar av en sådan grupp ska inte enbart högskolepoäng krävas. Engagemang och vilja kan ta hela arbetet långt fram mot utsatt mål.</p>
Sparren, Åkerströmmens avrinningsområde	3 Att kommunen kan bidra med ett kontaktnät och kunskap om att var pengar kan sökas.
Sundsta samfällighet	4 Skapa samarbetsforum för samfälligheter och enskilda avloppsägare där vi kan diskutera och ta fram smarta lösningar för att få tillgång till dricksvatten, bevattningsvatten och övergödningsreducerande avloppssystem.
Åkerströmmens Rådasjön	5 Ha en roll som kommunikationsnav mellan olika aktörer.
Putten eller Modermagen	6 Att få tillgång till kunskap, möjlighet att få hjälp att ev söka bidrag till både ev utrustning vi kan behöva, föreläsningar osv
Utålsviken.	7 1. sakkunskap, 2 rådgivning, 3 erfarenhetsspridning. Det är nog viktigt att kommunen utvecklar en kommunal strategi för vattenresurserna och inte bara ser till en mängd enskilda vatten.
Sjö, Kolmaren	8 En sådan strategi skulle kunna leda till en handlingsplan som kan motivera att kommunen satsar tillräckligt med pengar för att ge effekt. Det kan inte bara vara enskilda som gör insatser lokalt, det behövs ledning och stöd från en strategi/handlingsplan och resurser kopplade till den.
Sottern	9 Att dom sprider informationen att plattformen finns så att den blir större . Att dom är spindeln i nätet som kan föra samman olika intressenter.
Utsundssjön	10 Få handfasta tips på vad vi kan göra så att inte sjön växer igen.
Rådasjön	11 nya kontakter och utbyte av erfarenheter
	12 Vet ej.
	13 Önskar att det blir bra kontakter som verkligen kan hjälpa till praktiskt! Ord och handling.....

9. På vilket sätt kan akademi, lokala, regionala eller nationella organisationer, myndigheter och/eller intressenter bidra?

Antal	Värde
Skeboån	1 Bistå och svara upp mot andra som man gjort mot oss men också bistå och i sin tur vara bollplank mot den nystartade arbetsgruppen hos kommunen
Sparren, Åkerströmmens avrinningsområde	2 Genom att göra undersökningar som gjort tillgängliga på ett enklare sätt. Provfiske, årlig vattenprovtagning, bottenfaunaundersökning m.m.
Sundsta samfällighet	3 Se fråga 8.
Åkerströmmens	4 Skapa kontaktytor, synliggöra behov, visa på best practise och underlätta genomförande av olika åtgärder.
Rådasjön	5 Ge oss kunskap kring våra problem.
Putten eller Modernagen	6 Förutsättningen för att få med resurser som de i rubriken nämnda är att kommunen utvecklar en tillräckligt intressant och banbrytande strategi och en trovärdig handlingsplan.
Utålsviken.	7 Ekonomiskt eller med kunskap.
Sjö, Kolmaren	8 Med kunskap.
Sottern	9 Sottern ligger på gränsen mellan Norrtälje och Uppsala kommun och om vi ska vidta åtgärder har vi att ta hänsyn till Uppland och Stockholms länsstyrelser.
Utsundssjön	10 Kunskap och pengar.
Rådasjön	11 Med kunskap och senaste forskning och utveckling samt hur praktiskt gå till väga. Positivt skulle även vara att det faktiskt fanns någon form av uthyrning av speciella maskiner för ex. upptagande och bortforslande av ex näring, näckrosor mm

10. Kunskapsplattformen skulle t. ex. kunna organiseras kring särskilt utpekade fokusområden för vatten med tillhörande arbetsgrupper. Vilka fokusområden/arbetsgrupper anser du är prioriterade?

Antal	Värde
Skeboån	1 Skyddsvärda vattendrag och sjöar. Restaurering och biotopvård med fokus mot ekologi men där man inte får glömma historiska intressen. Värna arters täthet och förekomst och skydda dessa. Arbetet med vandringshinder. Total översyn och arbeta med kunskapslyft för hela kommunen kring dessa frågor.
Sparren, Åkerströmmens avrinningsområde	2 Provtagnin (gärna egenprovtagnin). Vi skulle kunna beskriva vårt "hemmagjorda" provtagningsprogram.
Sundsta samfällighet	3 Fokusområden: Dricksvatten, bevattningsvatten, avlopp Arbetsgrupper: Samfälligheter, enskilda avloppsägare, jordbruk/hästägare
Åkerströmmens	4 Åkerströmmens vattenvårdssamverkan :)
Rådasjön	5 Vet ej
Putten eller Modernagen	6 Svårt att svara på som amatör men jag föreställer mig att följande områden kan vara en möjlig indelning baserat på vad jag tror är olika kunskaps- och åtgärdsområden: 1. Havsvikar som grundar upp eller växer igen 2. Från havsvikar avsnörda sjöar a) där det finns ett intresse att öppna upp förbindelser och b) där det intressant inte finns 3. Sjöar i avrinningsområden a) reglerade b) oreglerade 4. Våtmarker 5. Sötvattenreserver och grundvatten 6. Fiske- och djurlivsfrågor
Utålsviken.	7 Alla tycker väl att områden i ens närhet är "viktigast".
Sjö, Kolmaren	8 Övergödning
Sottern	9 Igenväxande sjö
Utsundssjön	10 Övergödning i sjöar samt Östersjön.
Rådasjön	11 Se ovan punkt. men även med mer punktinsatser, uppföljning mm

11. Övrigt?

Skeboån	<ol style="list-style-type: none">1 Jag skulle vilja att man vågade ta steget på kommunen. I Sverige finns idag flera kommuner som både insett sin roll och sitt ansvar i frågor som berör vatten, naturvärden och arters förekomst och täthet.2 De har fångat upp lokala ideella engagemang samt sett över behov och risker med att inte göra någonting mot att ta tag i frågorna och påbörja ett arbete. Vattendirektivet och det marina direktivet är båda hörnstenarna i ett sådant arbete.3 En annan är den ökade potentialen hos ekosystemtjänster så som exempelvis besöksnäringen, en näring som är viktig för glesbygd och landsbygd. Ett bra exempel är Nordanstigs Kommun och Bollnäs Kommun för att bara nämna några. Det finns således flertalet arbetstillfällen i en storskalig satsning inom detta för Norrtälje Kommun sett över hela linjen, från kommunalt arbete hela vägen ut till den som guidar besökande på fiske längs Skeboåns stränder.
	4
Putten	<ol style="list-style-type: none">5 Två frågor som anmäler sig direkt är ekonomiska och kunskapsmässiga. Det kommer alltid finnas ett behov av expertkunskap. Det finns konsulter men med olika perspektiv och intressen. De kostar pengar. Alla åtgärder som inte kan vidtas av folk gemensamt kommer att kosta och det är svårt att få fram pengar ur folk. Alltså, bra med vägledning om var och hur man kan söka pengar och bra med expertkunskap tillgänglig i kommunen inom ramen för strategin och handlingsplanen.
Rådasjön	<ol style="list-style-type: none">6 Hjälp med Juridik, Ekonomiska hjälpmedel/styrmedel ansökningar! Lyssna till olika behov i kommunen och snälla låt det inte bli en skrivbordsprodukt!

Norrtälje kommuns förvaltningsövergripande organisation och kunskapsplattform leder till:

1. ökad kunskap om hur viktiga ekologiska, sociala och ekonomiska värden kan säkras inför framtiden i form av:

- God vattenkvalitet, och goda möjligheter till biologisk mångfald (Ekologiska värden)
- Upplevelser och rekreation, bad- och dricksvatten av god kvalitet samt säkra och attraktiva boendemiljöer (Sociala värden)
- God vattenhushållning och dricksvattenkvalitet, möjligheter till kretslopp av näringsämnen och attraktiva boendemiljöer, (Ekonomiska värden)

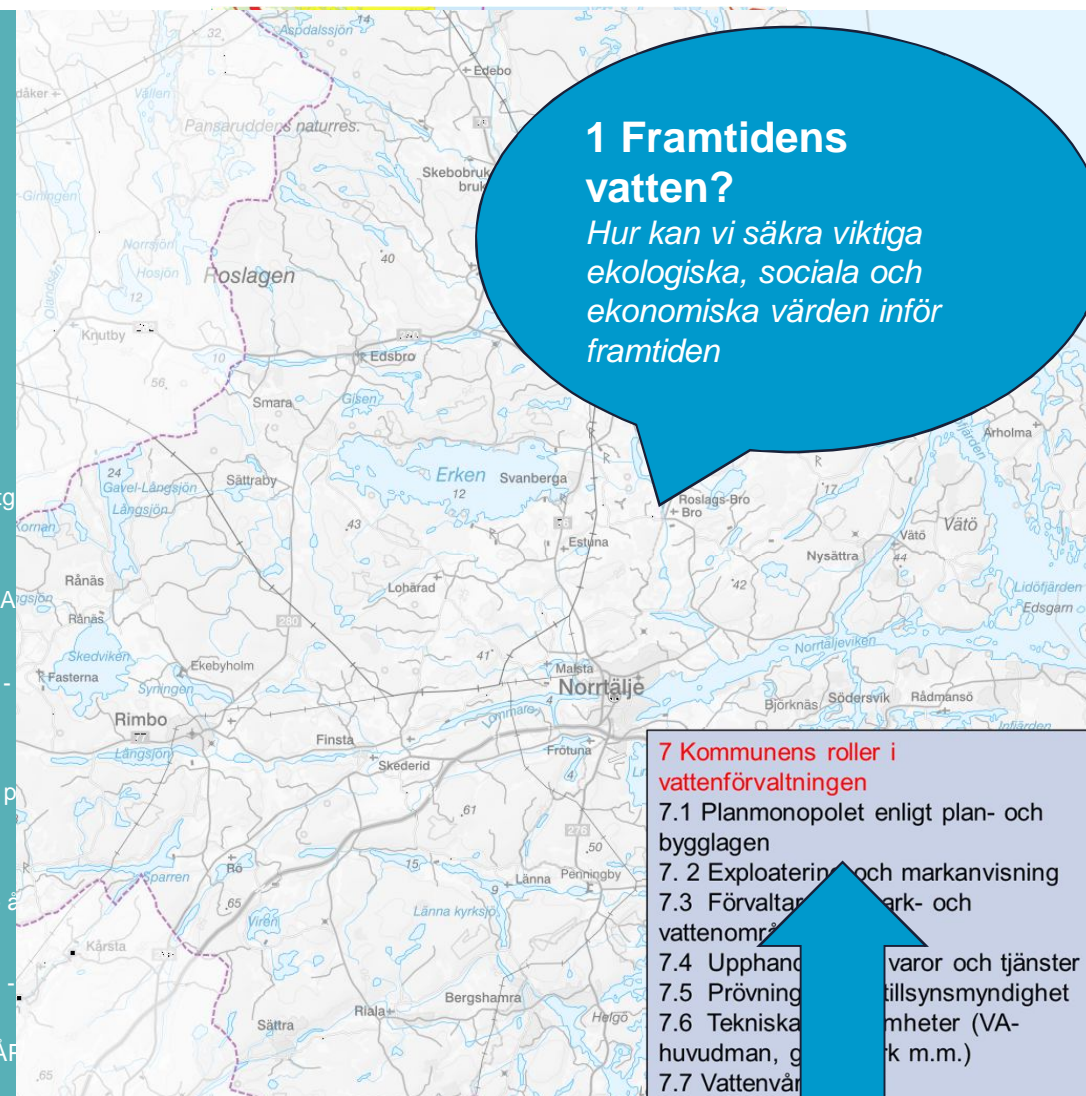
2. en förvaltningsövergripande organisation och plattform för vatten från källa till hav i Norrtälje kommun utvecklas utifrån följande inriktningsmål:

- kartläggning av vilka **stöd, underlag och incitament** som behövs för att stärka lokalt engagemang för vatten från källa till hav i Norrtälje kommun
- **bidra till att bygga nätverk** kring sjöar, vattendrag, grundvatten och kustområden för att engagera lokala aktörer i åtgärdsarbetet, främja diskussioner och ta tillvara lokal kunskap
- identifiera hur **åtgärdsplanering** kan stärkas och vad som behövs för att fler åtgärder ska genomföras på lokal nivå
- **bidra till lokal kunskapsutveckling genom att samverka** med lokalt, regionalt och nationella kunskapsstöd t.ex. via Länsstyrelsen, Havs- och Vattenmyndigheten, akademi, samt Greppa Näringsens enskilda rådgivning och övriga organisationer
- identifiera **kostnadseffektiva åtgärder** som leder till att miljökvalitetsnormerna nås, med beaktande av nytta för miljömässiga, sociala och ekonomiska aspekter
- genomföra **fler vattenåtgärder** där rätt åtgärd placeras på rätt plats
- **följa upp effekten** av genomförda aktiviteter och åtgärder i syfte att skapa lärande och effektivt genomförande

- åtg
- LEVA
- p
- ä
- LÅP

1 Framtidens vatten?

Hur kan vi säkra viktiga ekologiska, sociala och ekonomiska värden inför framtiden



- ### 7 Kommunens roller i vattenförvaltningen
- 7.1 Planmonopolet enligt plan- och bygglagen
 - 7.2 Exploatering och markanvisning
 - 7.3 Förvaltning av mark- och vattenområden
 - 7.4 Upphandling av varor och tjänster
 - 7.5 Prövning av tillstånd hos tillsynsmyndighet
 - 7.6 Tekniska tjänster (VA-huvudman, gator, park m.m.)
 - 7.7 Vattenvårdsåtgärder och pilotområden

Lokalt engagemang för framtidens vatten – från källa till hav i Norrtälje kommun

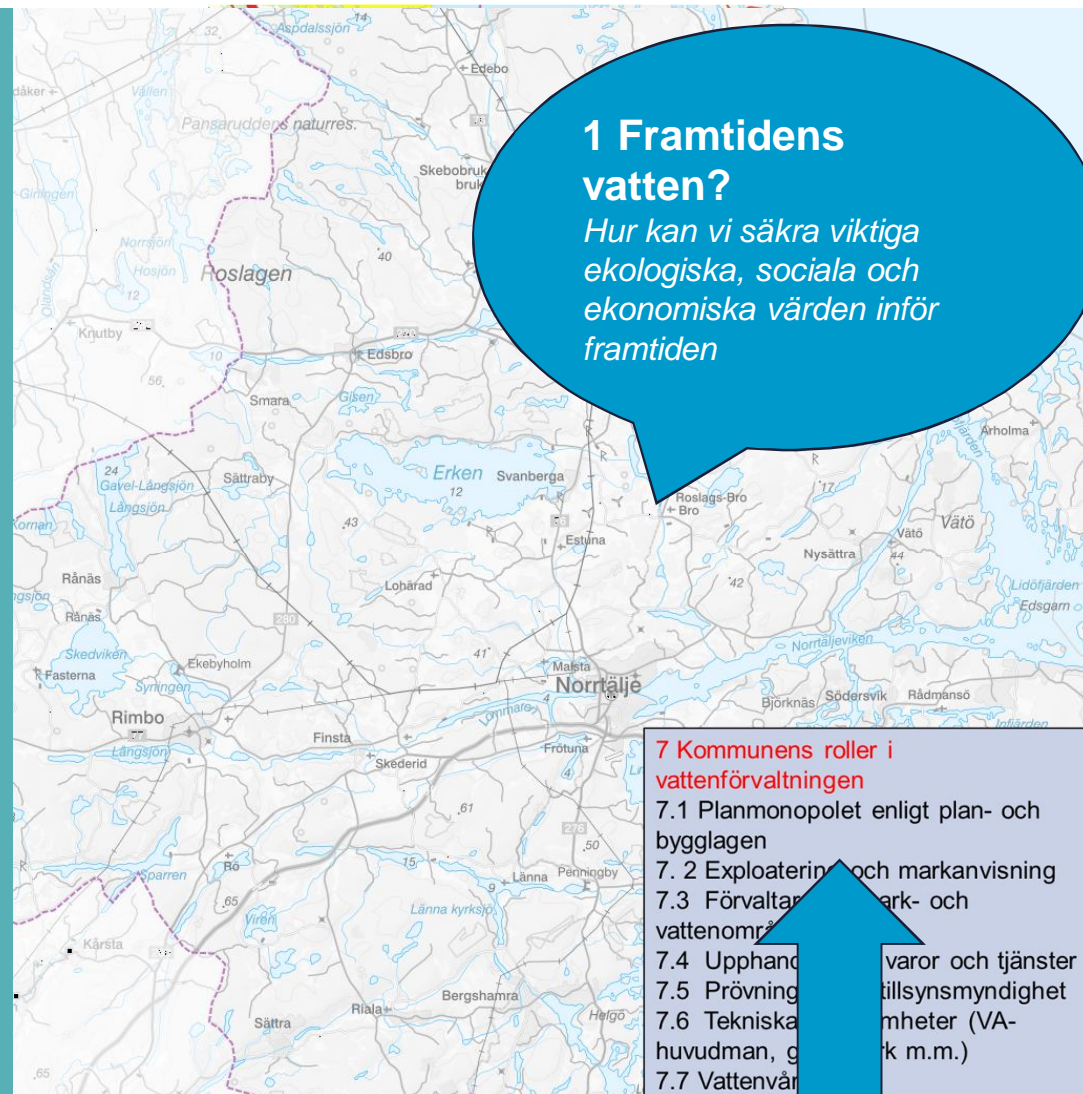
Nästa steg - tidsplan

Kommunen/UCV/NNC/vattenorganisationer

1. Fastställa vattenplan - oktober 2021
2. Förvaltningsövergripande kunskapsplattform - löpande
 - LEVA – från källa till hav
 - Vattenforum- Q1 & Q3
3. Åtgärdsbibliotek/Etablera LÅP – april 2021
4. Fokusområden/projekt - varje höst - 2021
 - ÄVVS (Helgösjön, åtgärdsbibliotek)
 - Bergshamraån (LRF, LST, MAF mfl)
 - Norrtäljeån /norrtäljeviken

Utveckling av lokal kunskapsplattform – LEVA – framtidens vatten från källa till hav

- Gemensam målbild?
- Mötesdagar?
- LEVA från källa till hav i Norrtälje kommun - löpande möten 11 dec., 19 feb. & 9 apr.
- Arbetsgrupper?
 - Lantbruk/hästgårdar
 - Skydd, förvaltning och restaurering av sjöar, vattendrag, grundvatten och kust
 - Fiskevård/skyddsvärda vatten/biologisk mångfald
 - Växter/alger/klippning/skötsel
 - Övergödning/helhetssyn på vattensystemet
 - Grundvatten/vattenfördröjande åtgärder
 - Provtagning/MÖ
 - VA-samfälligheter/dricksvatten/lösningar
- Övrigt



1 Framtidens vatten?

Hur kan vi säkra viktiga ekologiska, sociala och ekonomiska värden inför framtiden

7 Kommunens roller i vattenförvaltningen

- 7.1 Planmonopolet enligt plan- och bygglagen
- 7.2 Exploatering och markanvisning
- 7.3 Förvaltning av mark- och vattenområden
- 7.4 Upphandling av varor och tjänster
- 7.5 Prövning av tillstånd av tillsynsmyndighet
- 7.6 Tekniska tjänster (VA-huvudman, gator, park m.m.)
- 7.7 Vattenvård och pilotområden

Lokalt engagemang för framtidens vatten – från källa till hav i Norrtälje kommun